(w oparciu o MySQL/MariaDB)

https://dev.mysql.com/doc/refman/8.0/en/set-

transaction.html

https://mariadb.com/kb/en/set-transaction/

Transakcja bazodanowa - jest to zbiór operacji SQL na danych, który ma za zadanie wykonać się w całości lub wcale.

W szczegółach cechy transakcji mogą nieznacznie różnić się pomiędzy sobą w zależności od systemu zarządzania bazą danych (np. poziomy izolacji transakcji).

W systemach MySQL/MariaDB transakcje w pełni obsługuje silnik InnoDB i przez długi czas był jedynym silnikiem o tej cesze. Obecnie transakcje obsługują również m.in. silniki: MyRocks i TokuDB. Natomiast większość silników nie posiada zaimplementowanej obsługi transakcji.

Transakcję najczęściej oficjalnie rozpoczynamy (odpowiednim poleceniem SQL) i kończymy (poleceniem akceptującym zmiany naniesione przez polecenia SQL lub cofamy w całości).

W MySQL/MariaDB w InnoDB (obecnie silnik domyślny) transakcję rozpoczynamy automatycznie i kończymy automatycznie dla danego pojedynczego polecenia SQL, pod warunkiem, że ustawiona jest zmienna SET SESSION autocommit := 1; (stan domyślny).

Jeżeli zmienną ustawimy na 0, to będzie oznaczało, że zestaw poleceń SQL w ramach automatycznie rozpoczętej transakcji pierwszym poleceniem SQL będziemy musieli zatwierdzić commit-em (ew. cofnąć rollback-iem).

```
mysql> SET SESSION autocommit := 0;
Query OK, 0 rows affected
mysql> delete from student where ID_student=36;
Query OK, 1 row affected
mysql> insert into student (imie, nazwisko)
values ('1','2');
Query OK, 1 row affected
mysql> commit;
```

https://mariadb.com/kb/en/mariadb-transactions-and-isolation-levels-for-sql-server-users/

Transakcja jest bardzo ważnym elementem oprogramowania komputerowego opierającym się o bazę danych, gdzie dostęp do aplikacji ma wielu użytkowników w jednakowym czasie. W wielu przypadkach niezastosowanie transakcji może sprawić np. niezamierzone umieszczenie błędnych danych w tabelach (np. systemy rezerwacyjne miejsc w autobusach, kinach, koncertach itp. - gdzie pojedynczy proces rezerwacji składa się z kilku zapytań SQL - np. sprawdzenie liczby dostępnych miejsc dla danego fragmentu kursu, umieszczenie rekordu rezerwacji).

Transakcja jest również ważnym elementem dotyczącym zabezpieczenia aplikacji przed niepożądanym skutkiem awarii - np. awarii systemu operacyjnego, nagłego braku zasilania serwera - polecenia SQL wchodzące w skład transakcji nie wykonają się w ogóle zamiast np. fragmentarycznie - np. przelew pieniędzy z jednego konta na drugie.

Transakcja składa się z trzech etapów:

- rozpoczęcia transakcji, np. poleceniami: start transaction lub begin lub pierwszym poleceniem SQL (patrz: slajd ze zmienną autocommit)
- wykonywanie sekwencji poleceń SQL. W trakcie transakcji istnieje możliwość cofnięcia do wcześniej zapisanego stanu danych (rollback to nazwa_stanu) za pomocą polecenia savepoint nazwa_stanu
- zakończenia transakcji, polecenia: commit (zatwierdzenie nowego stanu danych), rollback (cofnięcie transakcji).
- Zerwane połączenie z bazą danych lub awaria procesu BD w systemie operacyjnym anuluje wprowadzone zmiany.

Transakcja składa się z trzech etapów (przykład):

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from student;
+----+
 ID_student | imie | nazwisko
        31 | Jan | Kowalski
        32 | Jan | Muszka
        33 | Janina | Nowakowska
    3 rows in set
mysql> savepoint stan 1;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> delete from student where ID student = 33;
Outer by OKch / Atur Howroval fected
```

Transakcja składa się z trzech etapów (przykład):

```
mysql> rollback to stan 1;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> delete from student where ID student = 32;
Query OK, 1 row affected
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from student;
+----+
  ID_student | imie | nazwisko
         31 | Jan | Kowalski
         33 | Janina | Nowakowska
2dstaw Wasdanich / Astor tiewiarowski
```

W zależności od ustawień administracyjnych, automatyczne kończenie transakcji <u>może mieć</u>również miejsce po następujących poleceniach: alter table, create index, create table, drop database, drop table, lock tables, rename table, set autocommit = 1, truncate, unlock tables.

Zdarza się również w SZBD (w tym różnych ich wersjach), że niektóre powyższe polecenia (np. *alter table*) są blokowane do momentu zakończenia transakcji operującej na spornej tabeli. Np. w MariaDB od wersji 5.5: https://mariadb.com/kb/en/metadata-locking/

Transakcje bazodanowe - zabicie procesu blokującego transakcję

Podczas wykonywania transakcji może zdarzyć się, że nastąpi zablokowanie tabeli na wyłączność z niemożnością jej odblokowania przed upływem czasu ustawionego przez administratora MySQL/MariaDB (lock_wait_timeout - https://mariadb.com/kb/en/server-system-variables/#lock_wait_timeout), a tym samym może się zdarzyć, że aplikacja kliencka może przestać odpowiadać (zawiesi się).

Z pomocą przychodzi np. polecenie *kill id_procesu* wykonane w ramach drugiego połączenia z bazą danych.

Przykład na kolejnym slajdzie.

Transakcje bazodanowe - zabicie procesu blokującego transakcję

Przykład:

Przejęcie przez transakcję tabeli na wyłączność (o tym na kolejnych slajdach):

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from produkt for update;
```

2. Próba zmiany nazwy tabeli *produkt* z poziomu interfejsu programu klienckiego. Jeżeli program kliencki przestanie odpowiadać, można połączyć się ponownie z poziomu nowej instancji programu klienckiego z SZBD i wykonać polecenie:

```
mysql> show processlist;
a następnie:
mysql> kill 4192;
```

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

gdzie liczba po kill to numer procesu z tabeli processlist w kolumnie ld.

W ramach transakcji bazodanowych można zastosować parametry ograniczające dostęp do danych. Są one jednym z mechanizmów współdzielenia zasobów bazy danych (obok tzw. wielowersyjności, backupu i dziennika logów).

W zależności od SZBD może być ich zdefiniowanych więcej oraz pod innymi nazwami lub z dodatkowymi cechami.

Wielowersyjność (ang. Multiversion Concurrency Control, MVCC) - to technika zarządzania współbieżnością w bazach danych, która pozwala na jednoczesne wykonywanie operacji odczytu i zapisu przez wiele transakcji, bez konieczności blokowania dostępu do danych. W systemach baz danych stosujących MVCC, każda transakcja odczytuje dane z określonego momentu czasu (wersji danych) - zazwyczaj z momentu rozpoczęcia transakcji. W wyniku tego, transakcje odczytujące dane nie muszą czekać na zakończenie innych transakcji zapisujących, ponieważ odczytują one dane z wcześniejszej wersji. Podobnie, transakcje zapisujące nie blokują transakcji odczytujących, gdyż tworzą nową wersję danych, która nie jest jeszcze widoczna dla innych transakcji.

MVCC poprawia wydajność systemu baz danych w środowiskach, gdzie wiele transakcji czytających i zapisujących jest wykonywanych równocześnie. Pozwala to na lepszą skalowalność oraz minimalizuje problemy związane z blokadami i zakleszczeniami (ang. deadlocks). Należy jednak pamiętać, że MVCC nie rozwiązuje wszystkich problemów związanych z zarządzaniem współbieżnością i może wprowadzać dodatkowe wyzwania, takie jak konieczność zarządzania wieloma wersjami danych.

Dziennik logów (ang. transaction log, log file) - jest to ważny element w systemach baz danych, który służy do przechowywania informacji o wszystkich operacjach i transakcjach wykonywanych na danej bazie danych. Głównym celem dziennika logów jest zapewnienie niezawodności, trwałości i odzyskiwania danych w przypadku awarii systemu.

Kiedy transakcja jest wykonywana na bazie danych, system rejestruje wszystkie zmiany w dzienniku logów przed ich zastosowaniem do bazy danych. Dziennik logów zapisuje informacje takie jak <u>typ operacji</u> (np. wstawienie, aktualizacja, usunięcie), <u>identyfikator transakcji</u>, <u>wartości przed i po zmianie</u> oraz inne <u>metadane</u>.

W przypadku awarii systemu, takiej jak nagłe wyłączenie zasilania czy awaria sprzętu, dziennik logów umożliwia odzyskanie utraconych danych poprzez tzw. "redo" (ponowne zastosowanie) zatwierdzonych transakcji oraz "undo" (cofnięcie) niezatwierdzonych transakcji. Dzięki temu, baza danych może zostać przywrócona do spójnego i aktualnego stanu. Dziennik logów jest również wykorzystywany w innych procesach, takich jak replikacja danych pomiędzy serwerami czy tworzenie kopii zapasowych bazy danych.

W ramach transakcji w MySQL/MariaDB możemy stosować:

- klauzulę for update tj. exclusive lock, wywoływana jest na końcu polecenia select. Blokuje rekordy tabeli wywołane poleceniem select (po wartości PK w where) do momentu zatwierdzenia lub cofnięcia transakcji. Inna transakcja nie może założyć blokady, ani nie może modyfikować danych zawartych w zablokowanych rekordach tabeli,
- klauzulę lock in share mode tj. shared lock, wywoływana jest również na końcu polecenia select. Działa podobnie jak blokada omawiana powyżej, natomiast umożliwia innym transakcjom założenie blokady na tą samą tabelę oraz odczyt danych,
- dodatkowo poziomy (stopnie) izolacji umożliwiają określenie domyślnej izolacji transakcji od innych transakcji oraz wolnych poleceń SQL.

Dodatkowo poza transakcją można zablokować wybrane tabele na wyłączność sesji poleceniem *lock tables*, a następnie odblokować poleceniem *unlock tables*.

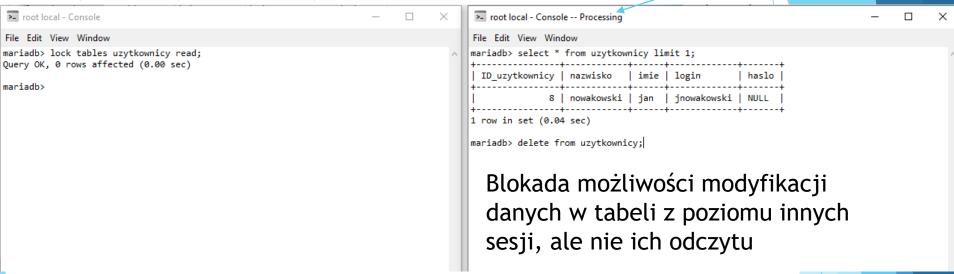
Blokady są następujące:

- read
- read local
- write
- low_priority write
- write concurrent

Więcej szczegółów: https://mariadb.com/kb/en/lock-tables

Parametry ograniczające dostęp do danych

Przykład użycia blokady "read"

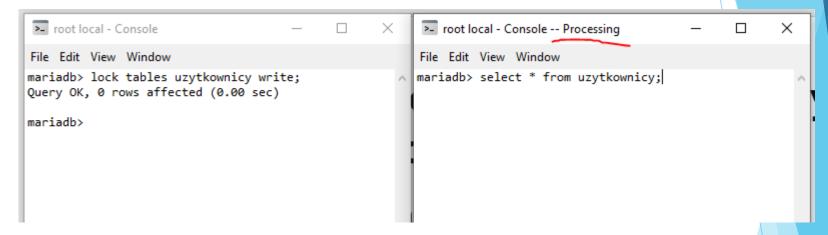


```
mariadb> unlock tables;
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
mariadb> |
```

```
mariadb> delete from uzytkownicy;
Query OK, 7 rows affected (48.29 sec)
mariadb>
```

Parametry ograniczające dostęp do danych

Przykład użycia blokady "write"

Blokada możliwości modyfikacji danych oraz ich odczytu z poziomu innych sesji

Klauzula for update - symulacja użycia

```
mysql> select * from produkt;
 ID_produkt | nazwa_produktu |
              Monitor
              Chleb
           3 | Komputer
           4 | Myszka
           5 | Książka
              Stół
7 rows in set
```

Klauzula for update - symulacja użycia

Transakcja T1

Transakcja T2

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> insert into produkt
(nazwa produktu) values ('yy');
Query OK, 1 row affected
update produkt set nazwa produktu = 'zz'
where ID produkt = 1;
Query OK, 1 row affected
Rows matched: 1 Changed: 1 Warnings: 0
mysql> update produkt set nazwa_produktu
= 'ww' where ID_produkt = 7;
--[tutaj system czeka na zakończenie
transakcji T1, która zablokowała rekord]
```

Klauzula for update - symulacja użycia

Transakcja T1

```
mysql> begin;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> select * from produkt for
update;
      . - - - - - - + - - - - - - - - - - - +
  ID_produkt | nazwa_produktu |
             1 | Monitor
             2 | Chleb
             3 | Komputer
                 Myszka
                Książka
                 Stół
                 XX
  rowstawnazsatch / Artur Niewiarowski
```

Transakcja T2

```
mysql> begin;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> insert into produkt
(nazwa produktu) values ('zz');
--[tutaj system czeka na zakończenie
transakcji T1, która zablokowała
tabele1
--[po zbyt długim oczekiwaniu:]
1205 - Lock wait timeout exceeded;
try restarting transaction
```

Klauzula for update - symulacja użycia

Transakcja T1

```
mysql> begin;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> select * from produkt for
update;
      . - - - - - - + - - - - - - - - - - - +
  ID_produkt | nazwa_produktu |
             1 | Monitor
             2 | Chleb
             3 | Komputer
                 Myszka
                 Ksiażka
                 Stół
                 XX
  rowstawnazsatch / Artur Niewiarowski
```

Transakcja T2

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected

mysql> select * from produkt for update;

--[tutaj system czeka na zakończenie transakcji T1, która zablokowała tabele]
```

Klauzula for update - symulacja użycia

Transakcja T1

```
mysql> begin;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> select * from produkt for
update;
      . - - - - - - + - - - - - - - - - - - +
  ID_produkt | nazwa_produktu |
            1 | Monitor
            2 | Chleb
            3 | Komputer
               Myszka
                Książka
                Stół
                 XX
  rowstawnazsatch / Artur Niewiarowski
```

"Poza transakcją"

```
mysql> begin;
Query OK, ⊘ rows affected
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
mysql> update produkt set
nazwa produktu = 'zz' where
ID produkt=7;
--[tutaj system czeka na zakończenie
transakcji T1, która zablokowała
tabele1
```

Klauzula for update - symulacja użycia

Poza oficjalnym blokiem transakcji

Poza oficjalnym blokiem transakcji

```
mysql> select * from produkt for update;
ID_produkt | nazwa_produktu
           1 | Monitor
           2 | Chleb
           3 | Komputer
           4 | Myszka
           5 | Ksiażka
           6 | Stół
7 rows in set
mysql> update produkt set nazwa produktu
= 'zz' where ID produkt=7;
Query OK, 1 row affected
Rows matched: 1 Changed: 1 Warnings: 0
```

Klauzula lock in share mode - symulacja użycia

Transakcja T1

Transakcja T2

```
mysql> begin;
Query OK, O rows affected
mysql> select * from produkt lock in
share mode;
| ID_produkt | nazwa_produktu |
   1 | Monitor
        2 | Chleb
          3 | Komputer
3 rows in set
mysql> insert into produkt
(nazwa produktu) values ('ww');
--[tutaj system czeka na zakończenie
transakcji T1, która zablokowała tabele]
1205 - Lock wait timeout exceeded; try
restarting transaction
```

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

Transakcję niezależnie od systemu charakteryzują zasady ACID (https://mariadb.com/kb/en/acid-concurrency-control-with-transactions).

Proszę nie traktować ich jako niepotrzebnej definicji, tylko jako ważne zasady mające bezpośredni wpływ na funkcjonowanie programu komputerowego opierającego się o bazę danych.

Zasady ACID:

- Atomicity Atomowość
- Consistency Spójność
- Isolation Izolacja
- Durability Trwałość

Atomicity - Atomowość

Najbardziej charakterystyczna cecha transakcji - transakcja wykonu<mark>je się w</mark> całości albo wcale.

Czyli:

- Akceptujemy naniesione zmiany poleceniem commit
- Lub odrzucamy naniesione zmiany poleceniem rollback (+ awarie itp.)

Symboliczny przykład - przelew pieniędzy z konta na konto:

```
    begin;
    update konta set kwota = kwota - 105.69 where ID_konta=45632;
    update konta set kwota = kwota + 105.69 where ID_konta=44123;
    commit;
```

Jeżeli nastąpiłaby awaria pomiędzy punktami 2 a 3 i polecenia nie byłyby ujęte w transakcję, to przelewana kwota zostałaby utracona, jak również byłaby trudna lub niemożliwa do odzyskania ze względu na brak pewności o dostarczeniu kwoty na drugie konto (oczywiście przykład jest symboliczny).

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

Consistency - Spójność

Po wykonaniu transakcji baza danych nie traci spójności, dotyczy to:
-więzów spójności encji - np. po zakończeniu transakcji w kolumnie PK
nie będzie dwóch takich samych wartości, lub np. ograniczenie check nie
zostanie zlekceważone, lub np. kolumna z ograniczeniem not null nie
będzie zawierała w ramach rekordu wartości null

```
CREATE TABLE `klient` (
  `ID_klient` int(10) unsigned NOT NULL AUTO_INCREMENT,
  `imie` varchar(30) NOT NULL,
  `nazwisko` varchar(80) NOT NULL,
  `data_zapisu` datetime DEFAULT NULL,
  `data_rezygnacji` datetime DEFAULT NULL,
  PRIMARY KEY (`ID_klient`),
  CONSTRAINT `CONSTRAINT_1` CHECK (`data_zapisu` < `data_rezygnacji`)
  ENGINE=InnoDB DEFAULT CHARSET=utf8;</pre>
```

-oraz więzów spójności referencyjnej PK-FK - nie zostanie przypisana wartość dla FK, która nie ma odpowiednika w PK

<u>Durability - Trwałość</u>

Po zatwierdzeniu transakcji poleceniem *commit*, wprowadzon<mark>e lub</mark> zmodyfikowane dane stają się trwale dostępne (tj. "nie znikną").

<u>Isolation - Izolacja</u>

Stopień widoczności zmian zachodzących w innych transakcjach (rezultatów wykonywania poleceń SQL) z danej transakcji o tympoziomie.

W MySQL/MariaDB mamy cztery poziomy izolacji transakcji: READ UNCOMMITTED, READ COMMITTED, REPEATABLE READ, SERIALIZABLE.

W MySQL/MariaDB domyślnym poziomem jest REPEATABLE READ, co niesie za sobą pewne konsekwencje nieprzemyślanego braku jego zmiany na inny dla danego przypadku/problemu w wybranym module aplikacji.

<u>Isolation - Izolacja</u>

Poziom określający widoczność zmian zachodzących w innych transakcjach z poziomu danej transakcji o tym poziomie.

Poziomy izolacji transakcji:

- READ UNCOMMITTED zmiany wykonywane przez polecenia wewnątrz innych transakcji są na bieżąco widoczne poza nie w transakcji o tym poziomie, pomimo nie zatwierdzenia poleceniem commit.
- READ COMMITTED zmiany wykonane przez polecenia wewnątrz innych transakcji są widoczne w transakcji o tym poziomie dopiero po zatwierdzeniu poleceniem commit.
- 3. REPEATABLE READ zmiany wykonane przez polecenia wewnątrz innych transakcji nie są widoczne w tej o tym poziomie, nawet pomimo zatwierdzenia ich poleceniem commit. Tryb domyślnie używany przez silnik InnoDB.
- 4. SERIALIZABLE działa tak samo jak REPEATABLE READ i dodatkowo blokuje wiersze odczytywane przez pierwszą transakcję tak jak klauzula lock in share mode.

Poziomy izolacji transakcji

Sprawdzanie aktualnego poziomu izolacji (starsze wersje i MariaDB):

```
mysql> select @@tx_isolation;
+-----+
| @@tx_isolation |
+-----+
| REPEATABLE-READ |
+-----+
```

Sprawdzanie aktualnego poziomu izolacji poprzez "show variables"

Poziomy izolacji transakcji

Ustawienie poziomu izolacji na czas trwania sesji:

```
mysql> set session transaction isolation level read uncommitted;
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)

mysql> set session transaction isolation level repeatable read;
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
```

Ustawienie poziomu izolacji na czas trwania jednej transakcji (tj. tej po zmianie poziomu tym poleceniem) w ramach sesji:

```
mysql> set transaction isolation level read uncommitted;
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)

mysql> set transaction isolation level repeatable read;
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
```

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy izolacji transakcji

Przykład - "uproszczona" rezerwacja miejsca na koncercie - zmiana poziomu izolacji na czas trwania sesji, rozpoczęcie transakcji, założenie blokady *for update*, zmiana zawartości tabeli, zakończenie transakcji

```
CREATE DEFINER=`artur`@`%` PROCEDURE `dodaj_rezerwacje`(IN
`vID_koncerty` int, IN vimie varchar(60), IN vnazwisko
varchar(100))
BEGIN
set session transaction isolation level read committed;
start transaction;
set @mlm=0;
select maks_liczba_miejsc into @mlm from koncerty where
ID koncerty=vID koncerty;
set @ile rezerwacji=0;
selectoacount (ut) ewiinto @ile_rezerwacji from rezerwacje where
ID koncerty=vID koncerty for update;
```

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy izolacji transakcji

```
if (@ile_rezerwacji<@mlm) then
insert into rezerwacje (ID_koncerty, imie, nazwisko) values
(vID_koncerty, vimie, vnazwisko);
commit;
else
rollback;
SIGNAL SQLSTATE '45000' SET MYSQL_ERRNO=30001, MESSAGE_TEXT='Brak
miejsc!';
end if;</pre>
END
```

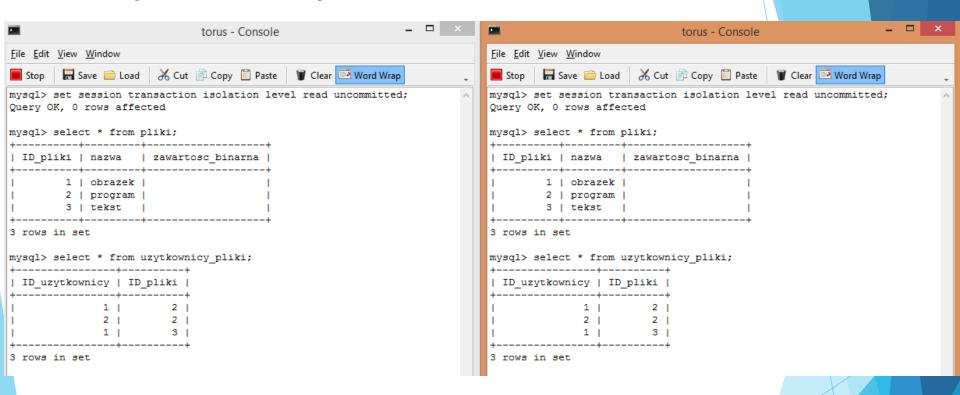
* słowo BEGIN w tym przykładzie otwiera ciało procedury, tj. nie rozpoczyna transakcji - robi to: start transaction

Wywołanie procedury rezerwacji miejsca

```
mysql> call dodaj_rezerwacje(3546, 'Jan','Kowalski');
Query OK

mysql> call dodaj_rezerwacje(3546, 'Michał','Nowakowski');
Query OK

mysql> call dodaj_rezerwacje(3546, 'Anna','Nowakowska');
30001 - Brak miejsc!
mysql>
```


Powyższy rysunek przedstawia prosty sposób na przetestowanie poziomów izolacji transakcji - wystarczy uruchomić obok siebie dwa okna konsolowe, ustawić odpowiedni poziom, uruchomić transakcje i wykonywać polecenia SQL Według powyższego sposobu były testowane poziomy na kolejnych slajdach.

Read uncommitted

- -Niezatwierdzony odczyt (*dirty reads*) transakcje mają dostęp do modyfikacji wprowadzonych przez inne transakcje, nawet jeszcze nie zatwierdzone. Odczytywane są niezatwierdzone dane.
- -Niepowtarzalny odczyt (nonrepeatable (fuzzy) reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie zmodyfikowane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.
- -Fantomy (*phantom reads*) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

Read uncommitted - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level
read uncommitted;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from pliki;
+----+
| ID pliki | nazwa | zawartosc binarna |
+-----+
  1 | obrazek |
| 2 | program |
   3 | tekst |
+----+
3 rows in set
mysql> select * from uzytkownicy pliki;
+----+
| ID uzytkownicy | ID pliki |
+----+
    2 | 2 |
   Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski
```

```
mysgl> set session transaction isolation level
read uncommitted:
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from pliki;
| ID pliki | nazwa | zawartosc binarna |
+----+
    1 | obrazek |
  2 | program |
3 | tekst |
+----+
3 rows in set
mysql> select * from uzytkownicy pliki;
+----+
| ID uzytkownicy | ID pliki |
   1 | 2 |
2 | 2 |
1 | 3 |
3 rows in set
```

- Proszę mieć na uwadze to, że obie transakcje nie muszą być tego samego poziomu, wystarczy jedna ale dla czytelności przykładów przyjąłem taki sposób.
- Odstępy pomiędzy poleceniami SQL w przykładach są istotne i oznaczają kolejność wykonywania poleceń pomiędzy transakcjami, które wykonują się współbieżnie

Read uncommitted - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level
read uncommitted;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> delete from uzytkownicy pliki where
ID uzytkownicy = 2 and ID pliki = 2;
Query OK, 1 row affected
mysql> select * from uzytkownicy pliki;
+----+
| ID uzytkownicy | ID pliki |
+----+
          1 |
1 | 3 |
2 rows in set
mysql> rollback;
Queryookawobarowski
mysql>
```

```
mysql> set session transaction isolation level
read uncommitted;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy pliki;
+----+
| ID uzytkownicy | ID pliki |
         1 | 2 |
     1 | 3 |
+----+
2 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy pliki values
(2,2);
--tutaj SZBD czeka!
1062 - Duplicate entry '2-2' for key 'PRIMARY'
mysql>
```

Read uncommitted - przykład fragmentu aplikacji

mysql> begin;

mysql> begin;

Poziom ten sprawia, że transakcja po prawej stronie posiada uaktualnione dane, po usunięciu wierszy przez transakcję po lewej stronie, pomimo niezatwierdzenia lewej transakcji.

Jednocześnie widzimy zabezpieczenie w postaci czekania w transakcji prawej na decyzję zaakceptowania lub cofnięcia transakcji lewej. W transakcji prawej chcemy dodać kombinację wartości klucza głównego, która to kombinacja została usunięta w transakcji lewej. Jeżeli po wykonaniu inserta zaakceptujemy transakcję lewą to dane zostaną umieszczone bez błędu, w przeciwnym wypadku (czyli cofnięciu transakcji) dostaniemy komunikat o zdublowanych danych klucza głównego i insert w transakcji prawej zwróci błąd.

Read committed

- -Niezatwierdzony odczyt (dirty reads) transakcje mają dostęp do modyfikacji wprowadzonych przez inne transakcje, nawet jeszcze nie zatwierdzone. Odczytywane są niezatwierdzone dane.
- -Niepowtarzalny odczyt (nonrepeatable (fuzzy) reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie zmodyfikowane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.
- -Fantomy (*phantom reads*) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Read committed - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level read committed;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
            1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'alex', '');
Query OK, 1 row affected
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
mysql>
```

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

```
mysql> set session transaction isolation level read committed;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
+----+
1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
         2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
        3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
          4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> select * from uzytkownicy;
+-----
| ID uzytkownicy | login | haslo
           1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> select * from uzytkownicy;
+-----
| ID uzytkownicy | login | haslo
          1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
         3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
5 rows in set
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
```

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy... Read committed - przykład fragmentu aplikacji

Poziom ten różni się od poprzedniego tym, że dane zmodyfikowane/dodane w transakcji lewej będą widoczne w transakcji prawej dopiero po zakończeniu transakcji lewej poleceniem commit.

Bez zatwierdzenia zmian w transakcji lewej - transakcja po prawej stronie nie widzi naniesionych zmian.

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Read committed - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level read committed;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
            1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'alex','');
Query OK, 1 row affected
mysql> rollback;
Query OK, 0 rows affected
```

```
mysql> set session transaction isolation level read committed;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
    1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'alex','');
--tutaj SZBD czeka!!!!
Query OK, 1 row affected
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
```

... i analogiczny przykład z czekaniem na decyzję dotyczącą zatwierdzenia lub cofnięcia zmian.

Repeatable read - domyślny poziom w InnoDB

- -Niezatwierdzony odczyt (dirty reads) transakcje mają dostęp do modyfikacji wprowadzonych przez inne transakcje, nawet jeszcze nie zatwierdzone. Odczytywane są niezatwierdzone dane.
- -Niepowtarzalny odczyt (nonrepeatable (fuzzy) reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie zmodyfikowane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.
- -Fantomy (*phantom reads*) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

Repeatable read

- -Niezatwierdzony odczyt (dirty reads) transakcje mają dostęp do modyfikacji wprowadzonych przez inne transakcje, nawet jeszcze nie zatwierdzone. Odczytywane są niezatwierdzone dane.
- -Niepowtarzalny odczyt (nonrepeatable (fuzzy) reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie zmodyfikowane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.
- -Fantomy (phantom reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

Repeatable read

-Fantomy (*phantom reads*) - każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

W MySQL/MariaDB ta cecha tego poziomu nie występuje. Jest to związane z pojęciem migawki (snapshot) i tym, że pierwszy odczyt danych z danej tabeli jest w ramach migawki zapamiętany do końca trwania transakcji. Innymi słowy, jeżeli dana transakcja np. wyczyści tabelę T i zakończy działanie commit-em, to równoległa transakcja o tym poziomie nadal będzie wyświetlała w ramach

polecenia select na tabeli T dane, które już dawno nie istnieją. Jednakże operacje na usuniętych danych nie będą odnosiły żadnego efektu (przykład na kolejnych slajdach).

Table 2.4. Problems Permitted by Isolation Levels

Isolation Level	Dirty Reads	Nonrepeatable Reads	Phantom Rows
READ UNCOMMITTED	Yes	Yes	Yes
READ COMMITTED	No	Yes	Yes
REPEATABLE READ	No	No	No
SERIALIZABLE	No	No	No

Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Repeatable read - przykład fragmentu aplikacji - cz. 1/2

```
mysql> set session transaction isolation level repeatable read;
                                                               mysql> set session transaction isolation level repeatable read;
Query OK, 0 rows affected
                                                               Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
                                                               mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
                                                               Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
                                                               mysql> select * from uzytkownicy;
                                                                | ID uzytkownicy | login | haslo
| ID uzytkownicy | login | haslo
                                                                    1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                           2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                          3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
                                                                           4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
              8 | alex |
                                                                           8 | alex |
5 rows in set
                                                               5 rows in set
mysql> delete from uzytkownicy where ID uzytkownicy = 8;
                                                               mysql> select * from uzytkownicy;
Query OK, 1 row affected
                                                                | ID uzytkownicy | login | haslo
                                                                          1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                            2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                            3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
                                                                             8 | alex |
                                                               5 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'monika', '');
                                                               mysql> select * from uzytkownicy;
                                                                +-----
Query OK, 1 row affected
                                                                | ID uzytkownicy | login | haslo
                                                                           1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                            2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
                                                                             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
        Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski
                                                                             8 | alex |
```

5 rows in set

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Repeatable read - przykład fragmentu aplikacji - cz. 2/2

ID_uzytkownicy	login	haslo
3	michal	1b95538f3035f4cba2189716fd96173c 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64
rows in set	T	
nysql> commit; Query OK, 0 rows	affected	
		ownicy;
Query OK, 0 rows	rom uzytko	ownicy;

```
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c
            3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c
             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64
              8 | alex |
5 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'monika', '');
-- tutaj SZBD czeka!
1062 - Duplicate entry 'monika' for key
'uniq uzytkownicy login'
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
            1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
              3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
              4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
              9 | monika |
5 rows in set
```

Ten poziom izolacji transakcji sprawia, że dane zmodyfikowane i zatwierdzone w transakcji lewej nie będą widoczne w transakcji prawej do momentu jej zakończenia - czyli na poziomie modułu programu (tj. w ramach kolejnej transakcji)

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy... Repeatable read - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
          1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
             14 | franek |
5 rows in set
```

Przykład powyżej pokazuje, że w tym poziomie izolacji dane w transakcji prawej są aktualne w ramach pierwszego selekt-a (pierwszy dostęp do danych w tabeli). Po kolejnych modyfikacjach w transakcji lewej, dane w transakcji prawej pozostaną niezmienione - snapshot.

Repeatable read - kolejny przykład z migawką (snapshot) - cz. 1/3

```
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from student;
 ID_student | imie | nazwisko
         31 | Jan | Kowalski
         32 | Jan | Muszka
         33 | Janina | Nowakowska
         34 | Stefania | Nowakowski
4 rows in set
mysql> delete from student where
ID student = 34;
Query OK, 1 row affected
```

Repeatable read - kolejny przykład z migawką (snapshot) - cz. 2/3

```
mysql> delete from student where
ID_student = 34;
Query OK, 1 row affected

mysql> select * from student;
+------+
| ID_student | imie | nazwisko |
+-----+
| 31 | Jan | Kowalski |
32 | Jan | Muszka |
33 | Janina | Nowakowska |
+-----+
3 rows in set

mysql> commit;
```

```
mysql> select * from student;
| ID student | imie | nazwisko
     31 | Jan | Kowalski
       32 | Jan | Muszka
      33 | Janina | Nowakowska
       34 | Stefania | Nowakowski
4 rows in set
mysql> update student set nazwisko =
'Nowak' where ID student = 34;
Query OK, 0 rows affected
Rows matched: <a>©</a> Changed: <a>©</a> Warnings: <a>©</a>
```

Repeatable read - kolejny przykład z migawką (snapshot) - cz. 3/3

```
mysql> commit;
```

Nic nie zmieniono, ponieważ rekord już fizycznie nie istnieje

Nadal mamy "stare" dane w ramach migawki, czyli update nie operował na danych w migawce

```
mysql> update student set nazwisko =
'Nowak' where ID student = 34;
Query OK, 0 rows affected
Rows matched: 0 Changed: 0 Warnings: 0
mysql> select * from student;
 ID student | imie | nazwisko
         31
                         Kowalski
              Jan
                      Muszka
         32
              Jan
              Janina | Nowakowska
              Stefania | Nowakowski
4 rows in set
mysql>
```

Serializable

- -Niezatwierdzony odczyt (dirty reads) transakcje mają dostęp do modyfikacji wprowadzonych przez inne transakcje, nawet jeszcze nie zatwierdzone. Odczytywane są niezatwierdzone dane.
- -Niepowtarzalny odczyt (nonrepeatable (fuzzy) reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie zmodyfikowane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.
- -Fantomy (phantom reads) każdy kolejny odczyt danych przez jedną transakcję, może zwrócić inne wyniki. Dane zostały w międzyczasie dodane przez równoległą, zatwierdzoną transakcję.

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Serializable - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level serializable;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
            1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
-- tutaj SZBD czeka!
 ______
| ID uzytkownicy | login | haslo
             1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
             3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
        Podstawy bazedayvah / Arzor 02362644 Feb 4d7 dadca 005ce 29a 64 |
             21 | monika |
             22 | franek |
```

```
mysql> set session transaction isolation level serializable;
Query OK, 0 rows affected
mysql> begin;
Query OK, 0 rows affected
mysql> select * from uzytkownicy;
| ID uzytkownicy | login | haslo
          1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
           3 | michal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
            4 | edyta | 207023ccb44feb4d7dadca005ce29a64 |
4 rows in set
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'monika', '');
--tutaj SZBD czeka!
Ouery OK, 1 row affected
mysql> insert into uzytkownicy values (null, 'franek', '');
Query OK, 1 row affected
mysql> commit;
Query OK, 0 rows affected
```

Transakcje bazodanowe - ACID - poziomy...

Serializable - przykład fragmentu aplikacji

```
mysql> set session transaction isolation level serializable;
Query OK, O rows affected

mysql> begin;
Query OK, O rows affected

mysql> select * from uzytkownicy;

| ID_uzytkownicy | login | haslo | ID_uzytkownicy | login | haslo |
| 1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 2 | jan | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 3 | micbal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 4 | micbal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 5 | micbal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 6 | mysql> set session transaction isolation level serializable;
Query OK, O rows affected

mysql> begin;
Query OK, O rows affected

mysql> select * from uzytkownicy;

| ID_uzytkownicy | login | haslo
| ID_uzytkownicy | login | haslo
| I | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 1 | ala | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 3 | micbal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 4 | micbal | 1b95538f3035f4cba2189716fd96173c |
| 5 | mysql> set session transaction isolation level serializable;
Query OK, O rows affected

mysql> begin;

mysql> select * from uzytkownicy;

| ID_uzytkownicy | login | haslo
| ID_uzytkownicy | login | has
```

W tym poziomie izolacji dane w tabelach są blokowane blokadą *lock in share mode*, w tym przypadku najpierw lewą, a później prawą.

Środowiska programistyczne a transakcje bazodanowe

Wiele środowisk programistycznych posiada zaimplementowane metody w ramach obiektów (czy też wywołań proceduralnych) umożliwiających połączenie z bazą danych i obsługę transakcji.

Przykład w języku PHP:

```
mysqli_autocommit($link,FALSE);
mysqli_commit($link);
mysqli_rollback($link);
```

Procedury powyżej analogiczne do poznanych już poleceń poniżej:

```
mysqli_query($link, "SET autocommit=0;");
mysqli_query($link, "commit;");
mysqli_query($link, "rollback;");
```

Środowiska programistyczne a transakcje bazodanowe

Wiele środowisk programistycznych posiada zaimplementowane metody w ramach obiektów (czy też wywołań proceduralnych) umożliwiających połączenie z bazą danych i obsługę transakcji.

Przykład w języku C# .NET:

```
MySqlTransaction myTrans;
myTrans = myConnection.BeginTransaction();

try
{
//...
myTrans.Commit();
}
catch(Exception e)
{
myTrans.Rollback();
} Podstawy baz danych / Artur Niewiarowski
```

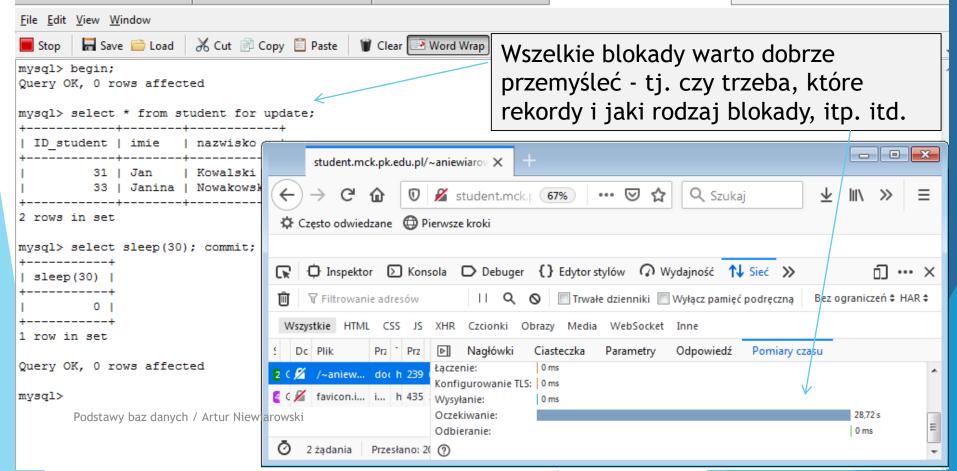
Środowiska programistyczne a transakcje bazodanowe

Proszę mieć na uwadze to, że omówione cechy transakcji w tym blokady tabel/rekordów powodujące np. chwilowe 'zawieszenie' odpowiedzi SZBD na zapytania SQL wpływają bezpośrednio na zachowanie (w tym wydajność) aplikacji komputerowych łączących się z bazą danych.

Srodowiska pro bazodanowe

Proszę mieć na uwa odpowiedzi SZBD na

```
<?php
                            $link = mysqli connect("localhost", "artur", "", "artur") or
                            die (mysqli connect error());
                            mysqli query($link, "begin;");
                           mysqli query($link, "select * from student for update;");
  blokady tabel/rekor mysqli_query($link, "commit;");
📕 artur student.mck - Cons... 🗴 🔟 artur student.mck - Cons... 🗴 🝱 artur student.mck - Cons... 🗴
```


Przykładowe fragmenty funkcjonalności aplikacji do rozważenia

-rejestracja użytkownika - umieszczenie danych w kilku tabelach, np. takich jak: użytkownicy, pliki użytkowników, kilku użytkowników w jednym czasie chce zarejestrować ten sam login

Przykładowe fragmenty funkcjonalności aplikacji do rozważenia

-koszyk zakupów - nie można zamówić produktu, jeżeli nie ma go na st<mark>anie</mark> magazynu. W trakcie wyboru produktu był jeszcze na stanie i jednocze<mark>śnie w</mark> koszyku innego użytkownika jako ostatni egzemplarz.

Przykładowe fragmenty funkcjonalności aplikacji do rozważenia

-rezerwacja przedmiotów wybieralnych przez studentów z poziomu sys<mark>temu.</mark> Limity na przedmiot o danej godzinie.

Przykładowe fragmenty funkcjonalności aplikacji do rozważenia

-rezerwacja biletów lotniczych, wybór biletu rezerwuje go na czas trw<mark>ania sesji.</mark> Oprogramować moment wyboru biletu z uwzględnieniem wielu użytkowników dokonujących tej samej rezerwacji w danej chwili.

Przykładowe fragmenty funkcjonalności aplikacji do rozważenia

-przelew bankowy - wykonywany przez dwóch współwłaścicieli konta w jednakowym czasie, z różnych komputerów, z uwzględnieniem debetu.